

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

I. Scholia in Constitutionem Concilii Lateranensis. II. Conservatorias
Ecclesiasticas quaest. 130. III. Conservatorum Laicorum materiam,
Tribunali viginti duûm virum Leod. adoptatam comprehendens

**Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684**

Quaestio 14. Judex exequens sententiam iniquam, an in hanc pasem
impingat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61908)

Vigintiduum virum comparat. compreh. Pars III. Quest. XIV.
est quod vigintiduum virali iudicio possit coerceri. Tum quod praescribi potest
cognitio ejusmodi caularum arduarum, *Covar. d. §. 12. num. 4. cap. accedentibus de*
caus. p. 2. l. 1. de consanguinit. ubi Abb. Henric. & praepositus Covar. d. §. 12. num. 5.
mens. glo. 1. de offic. ord. in integ. rest. imo etiam vice officialis constitui, VVamef.
Abbas. ex literis d. in integ. rest. quod tamen intellige dummodo is cui committitur Pontificii
cap. 7. de offic. ord. quod tamen intellige dummodo is cui committitur Pontificii
missus imperitus non sit. Brabat. cap. proposuisti col. 1. de probat. Host. Abb. & DD.
cap. 1. de consang. Covar. d. num. 6. late VVamef. conf. 44. de officio ord. tom. 1. 4
Quamvis plerique etiam illiterales iudices esse posse consueverunt. l. certi iuris C.
de iudic. glo. eos siccitatus de Rescript. Neos. tract. de exceptionibus art. 3. num. 36
Oct. vol. 9.

QVÆSTIO DECIMA QVARTA.

Iudex exequens sententiam iniquam an in hanc pacem impingat.

SUMMARIUM.

- 1. Iniuriosum est quicquid non iure fit.
- 2. Cognitio per viam violentia exerce-
tur in Hispanijs per modum admini-
strationis.
- 3. Iniqua sententia est rapina inquit Ce-
vallos.

Videtur quod sic, quia iudex ita exequens iniuriam facit, quicquid enim non
iure fit iniuriosum est, l. 1. vers. iniuria ex eo dicta ff. de iniurijs §. 1. in fi. de iure
natur l. 1. in pr. ff. de novi oper. nunt. & ideo quali per vim factam revocari
posse tradit Hieronymus de Cevallos, de cognitione per viam violentia glo. 5. num.
10 fol. 65. Verum hoc in tribunali aliud respondemus si dolus aut sordes ac cor-
ruptela iudicii absit quemadmodum aliis in quaestionibus adduxi. Neque obstat
ratio & autoritas Hieronymi Cevallos hic citata. Quia ipse loquitur de superio-
ritate regni Hispanici & aliorum regnorum. Cevallos d. loco in prolog. nu. 185. & 198,
quod ad jus hoc statutarum seu pacem vigintiduum viralem quæ Cætareo iuri
subiecta est ostendi non potest, l. omnes populi ff. de iust. & iure.

Deinde cognitio per viam violentia de qua differit Hieronymus Cevallos
non exercetur in Hispanijs per viam jurisdictionis contentiosæ sed per viam
extra iudicialis & ordinariæ jurisdictionis atque politicae administrationis, Hier.
Cevallos de cognitione per viam violentia glo. 1. nu. 38 & seqq. seu remedij charita-
tivi

Materia Conservatorum laicorum tr. i. l. unal
 tivi extrajudicialis, Olimanus de iure fisci cap. 8. num. 30. Maribus iurisdictione inter
 Ecclesiasticam & secularem exercen. cent. 1. casu. 39. num. 6. ut proinde rationes Hiero-
 nymi Cevallos ad iurisdictionem contentiosam huius tribunalis transferri non
 possint. Indeque est quod idem Cevallos sententias per injuriam hoc est in-
 iuste latis posse revocari per viam cognitionis violentiae revocari, Cevallos d. glo.
 s. num. 6. & seqq. Cum tamen juris certi sit sententias iniurias hoc est non iure
 ditas sed contra ius partis latis dummodo proculabunt sordes valere nisi per
 appellacionem rescindantur, l. iniuriarum §. idem labeo in fine ff. de iniurijs l. an. de
 nullit. sent. ex defectu processus & forma sent. Ieiuna itaque est opinio Hieronymi
 Cevallos, d. tract. in prolog. num. 143. tradentis simpliciter iniquam sententiam non
 esse sententiam sed rapinam ideoque licere etiam clerico qui inique a suo Episcopo
 po condemnatus est postposita ad metropolitanum aut Nuntium apostolicum
 appellacione recurrere a d. aylium Regii istius tribunalis quasi si eo calu iurisdictione
 ad suum principium quod a iure natura profuxit revertatur. Id enim indistincte
 concedere est laxare habenas ad vias extraordinarias postpositis appellacionum re-
 medijs ordinarijs quod non est admittendum praeterquam si conquerendum esse
 de sententijs per sordes corruptelas aut malefatos iudices prolatos ad versus quos
 non impeditur invehitur & exclamatur idem Hieronymus Cevallos.

QVÆSTIO DECIMA QVINTA.

Quid si iudex circumventus aliquid decernat quod postea motu proprio revocari
 an id ad vigintiduum vitale iudicium possit revocari.

SUMMARIVM.

1. Iudex quod de facto facit de facto tollit. 2. Iuris executio non habet iniuriam.

Hanc questionem qua nuper occurrit respondi non esse cognitionis vi-
 gintiduum vitale. Etenim iudex qui vel facti errore vel partium circum-
 scriptioe quid decrevit potest illud velo levato motu proprio de
 facto revocare, Io. Andr. cap. consultationibus de officio deleg. Bald. cap. 1. col. 5. in fine
 de milite va. allo qui contumeliam Marsilijs sing. 18. incip. quoti die sing. 320. incip.
 sepe contingit sing. 840. incip. deceptus non tenetur. Et quidem iure optimo. Cum
 enim iuris executio careat iniuria, l. iniuriarum §. si quis ff. de iniurijs. consequens
 est ut quod lege permittente sit vigintiduum vitale hoc iudicio coerceri non
 possit.